

FILIPAI

Irapa Reoro Vo Vukuo Iava

Pol vo pasio rigatoreva tuukepa kepa-ia toupaooro eisi Rom aue-ia 61-63 yia Jisas vo kavauaro isivaaro iava. Pol vo vearo vaisi vore pierева vao-ia vatea oa sipoiva Filipai vata, osa vo toupaveva tuukepa kepa-ia. Ora aue iava tapo voea tavireva oiso osa toupaveva vo tuukepa kepa-ia. Ora aue iava tapo goruvira voea tavireva voea vovouaro goru pieoro, ra viapau uvuipaai ra voea gisipoaro uvupaive kuuvu irara tisa irara voeao oea aue iava siposipopaiveira rakari verapa pitupitu (Fl 3:2-3, 18-19).

1. Vearo vaisi purareva Pol Pautoa-ia voea-ia rugoopaoro Filipai vata, 1:1-11.
2. Pol ora rera varaaro iava taviroepa tavakara, varao oara iavirava vo raiva karu piropa oa-ia Vearo Siposipo avaepa voraro rutu, 1:12-26.
3. Reesiara iava varao oara iava uvuipaai oearovu ra Kristento eveiive, 1:27–2:18.
4. Timoti vaio ora Epafrodaitas arusa aueroepa Pol lotupa irara vo vovouaro varaata piesa, 2:19-30.
5. Vatatopo pie reoro voeao iava keripa irara Jiu, ora aue iava variri purapa pitupitu, 3:1–4:9.
6. Pol vearo vaisi purareva Filipai vatava aueva vatevatea, 4:10-20.
7. Ovoipa reoro vatereva Pol, 4:21-23.

¹ ✧ Ragai-a vao Pol ora ro Timoti vegoa vo rigato puravevoi visiipa, vegei-a vao Krai kovopatoareiara. Oa iava visii rutu vo rigato vieipatavere, visii eva lotua-ia irapa irara, ora visii rutu vao visiigoa lotua-ia ora tauvapataveira, ora visii oirao pie vovou irara evoa Filipai urui-ia. ² Oire Pauto visii rutu viraakoreve vereopa vovou-ia. Ari ita, ragai visiipa Pauto arepaavoi ro vigei Aitearo, vaiterei ora Turaro Jisas Krai, oisore ra visiipa gavaure vovou vatesi.

Pol Vo Variriaro Voearo Oea Rera Vo Rearo Vieipaive

³ Oire vosa visii ruture rugooperai, oa iava vearo vaisi purapaavoi Pautoa-ia visii iavirava. ⁴ Ora vo vuutaro-ia tapo oara-ia variriparaveira rorupaoro visii-ia. ⁵ ✧ Aue iava uvare vo vuutarore rugooperaveira oara-ia ragai tauvapatavora Pauto vo kovoaro purapaoro, vo osa visii ruvara-ia toupavora Vearo Siposipo iava visiipa siposipopaoro. Oiraopavira uvare voari rutuva rova-ia ragai tauvapaoro rovotaepa. Oa iava vo vokio-ia tugurataerao oisi raga ragai tauvapaoro. ⁶ Pautoa raga-a ira oisi visii piereva, oa iava oisi ragai tauvapataveira. Oiso osa raga ita Pauto vo kovo rovereva visii-ia vo rutu tugurasa uva Krai Jisas vorevira vorerovere vo rasio iare. Eisi osa ragavira va-ia vearovira taraiparai ragai. ⁷ Rirovira rutu oisoa ragai tauvapatava, oa iava oisoa ragai vo kovoaro purapaa. Vo kovo oa vatereva Pauto ragaipa vo tuukepa kepa-ia, oiso

✧ 1:1: Ap 16:11-35 ✧ 1:5: Ap 2:42, 16:12-40

ra voa va puraa ora vo ratau vo oearovu tavi-tavipaoro Kraisi iava, vo osa voa Vearo Siposipo vituaro rutu oisoa kosi piepaa vo voeao vo reoroaro veripaoro asapapa reo pura irara, voeao riro kuuvu reoro raga pura irara. Uva va eva visii vaaro tauvaa oare rugoopaoro vearovira rutu visiire rugorugoo iraoparaveira. Eisi osa torevokopai. ⁸ Ari ita, Pauto ragai vo reoro-ia oiraopavira rutu taraiparo vo osa oiso purapara, Visiipa rirovira rutu sirao iraoparaveira Kraisi Jisas vo siraoaro sirova.

⁹ Uva ragai vaaro variria oa purapaavoi visiipa, oiso ra visii vo vovouroaro sirao vovouro rirope rutu, ora visii vo tarairoaro tapo, ora varao torevoko rugorugoo rutu. ¹⁰ ☆ Eisi osa iava uvuipatai ra vearovira rutu rugorugoo rovopata. Ra va iava rugorugooara rutu roviriei rovopaoro orugoorovu vearopara purapata vara-ia kovopaoro. Eva-a oa iava viapau oiso irai uvuiparoi ra oreovu avu vai-ia visii togareve. Eisi osa iava uvuipatai ra vearovira raga touta vo vokio-ia tugurasa oa-ia Kraisi vorevira voreroverea. ¹¹ Uva oisi-a eisi osa piepaoro uvuipatai ra torevoko vovouro raga purapaoro oisi raga kareketa, vo vovouro oara visii iava vearovira riro piereverea Jisas Kraisi. Ovovouroa-a evara oara kekepaoro oearovu uvuipaai ra Pautoa-ia vuurapa vaisi purapaive rera vaisiaro kae piepaoro.

Ragai-a Vao Ragoa Kraisi Sirova Toupaa

☆ **1:10:** 2 Ti 4:8

¹² Uva visii tavipaavoi araoko irara oaa, Varao rutu orekerovu oara oisoa purapaive oearovu vo ragaire, uva evara oara-ia raiva puraiva, oiso ra va iava Vearo Siposipo avape uvarovu ruture. ¹³ ☆ Oisi-a oiso-ia osa tuukepa kepa-ia ragai tovoiva, oa iava voa tuukepa irara tokipa irara polis irara oisoa voa ragai-ia taraipaave oiso, Krai kovopatoaaro-a ro-ia, oa vituaro iava tuukepa kepa-ia toupaveira. ¹⁴ Ari oavu-a vao-ia vo osa oisi tuukepavira tupaavora. Uva voa oearovu voeao oirao pie vovou irara oisoa ragai-ia taraipaoro voea vo vovouroaro oirao pie vovouro oisoa goru piepaive rutu Jisas-re rugoopaoro. Eisi osa iava uvuipaai ra oisi uriri asavira rutu Pauto vo rearo kosi piepaive.

¹⁵ Ari ita, oearovu rera iava Krai oisoa siposipoive, vo osa rirovira ragaiva ora kaureopaave ragai riiriipaoro. Vo osa oearovu rera iava Krai siposipopaive vearo vovou rutu pura-paoro. ¹⁶ Oire uva voea-a evoea oea oisoa eisi piepaive ragaipa siraopaoro, uvare oiso ragavira oisoa taraipaave, Pauto vo kovo vatereva ragaipa, oiso ra rera vaaro Vearo Siposipo goruvira tore piea, ovusa oavu va reroaro ragapaive, ¹⁷ voeao oea viapau oiso katai vovou-ia Krai vaisiaro iava oisoa siposipopaive. Viapau. Ari oiso-a ra ora voea raga vaisiaro kae piepaive, uvare oiso tapo oisoa rugorugoopaave, Vosa Vearo Siposipo iava siposipopape, ra va iava Pol vuria rutu oupareve vo tuukepa kepa-ia. Eisi osa vearopai. ¹⁸ Uva voeare oiso puraparai, Eagara. Voeape. Eake iava? Uvare rorupaavoi. Uvare oisi voearei iava

☆ **1:13:** Fl 4:22

Krais vaisiaro kosiro viropa voeareo oearea vo rugoorei purapaiveira oiso, Voeao oea vuri rugooro purapaiveira, ari voeao oea oiraopa rugoo sirova utupaaveira.

¹⁹ Iu, eisi osa vareia vareo taraiparai oiso, Visii varaaro variriara oara purapataveira ragaipa. Ora ro tapo Jisas Krais Urauratoaaro vo tauvaaro ragai-ia, oarea vo tauvaaro iava vorevira vearovira tupaavere rara ita. ²⁰ ✧ Ragai vo ruipaaro rutu oiso rutu toupai osa va vao oa oirao piepaavoi rutu. Osa iava eisi viapau uvuiparai ra raveravepaoro vao kavua ragai vo kovoaro. Vo uvare oiso ruipaparai ra vokiara rutu-ia oisi raga oiso touvira rutu tupaava-ia vao goru vovou. Oa iava uvuiparai ra ora ragai rutu iava Krais vaisiaro kae piepaa. Ari ita, osa-a eisi oiso vosa apeisi avu, vosa kopiira, eke apeisia vosa tootoora. ²¹ ✧ Uvare eake rutu-a va vao-ia tootooa? Oa vituaro iava ora ragai ragare oiso puraparai, Ro-ia Krais, ragai vaaro rutu tootooa vituaro, vo rara rerapa kovopaa. Ora vosa kopiira, ra va iava vearo tou rutu ouavere. ²² Vosa touvira tupaaverea, oa iava uvuiparai ra rerapa kovopaa tou visivi rutu vo rasio-ia. Oire uva apeisi-a, aa vao-a vao oa ragaipa vearopai, tootooa eke kopiia? Uva oisi-a eisi osa iava vareia avavaiapaoro rirovira vavagisiparai ora ragai raga. ²³ ✧ Uvare oiso ruipaparai rutu ra vo rasio kavura Krais tapo tousa tootooro oiso osa rera. Uvare va-a eva oa oaravu rutu-ia putepaiveira. ²⁴ Ari ragai vo kovoaro reipai rutu visiipa. Oa

iava uvuiparai ra touvira tootoopara vo rasio-ia. ²⁵ Eva-a oare rirovira rutu rugorugoo iraoparaveira. Uva va-ia taraiparai oiso, O, ari oiso iava uvuiparai ra goruvira rutu toupaa vo rasio-ia visii tauvapaoro, auere ra visii varaaro oirao pievovouro rirope. Ora oiso ra rorupata Jisas raga oirao piepaoro. ²⁶ Va-a eva vituaro iava ragai tapo rorupatavere utupaua, uvare ragai utorevoiva, visiire vorevira voreraera. Osa iava vigei rutu Krai Jisas vaisiaro kae piepapere.

Pol Filipai Vata Tavireva Oiso Ra Rera Tapo Tavoivira Toupave Vo Upoa-ia

²⁷ Oire uva va-a vao-ia oa visiipa reipai rutu, oiso-ia ra ro oirato vo vovouaro sirova ututa ira goruvira rutu Krai vaisiaro oirao piepareveira. Eisi osa iava uvui iraopatai ra apeisi avu pieta, vosa visii tapo toupaa. Eke apeisi avu-a, vosa viapau eisi. Eagara vosa apeisi avu toupatavora visii iava ragaipa taviave oearoi, oiso oisi raga goruvira rutu toupaveira touvira katai vovou raga purapaoro. Uva eisi osa ragavira piepaoro vuri pitupituro upopatavere katai vovou raga sirova utupaoro vao Vearo Sipoipo goruvira rutu tore piepaoro. ²⁸ ✧ Opeita voearo asavira uriripata oea visiiva ora keripaaveira. Viapau. Ari goruvira rutu torepatavere. Oa iava visii eveipaive, ra visiire oiso purapaave, “O oiraopavira rutu, uvare uvuipaai ra vigei-ia putepaive.” Aue vituaro iava uvare Pauto visii kavikopaoro visii virivarireverea, osa voea-a evoea oea opesi ovoiaverea. ²⁹ ✧ Ari ita,

✧ **1:28:** 2 Te 1:3-12; Ro 8:17 ✧ **1:29:** Mt 5:12; Ap 14:22

Pauto visii roporeva, oiso ra Krais-pa kovopata vo raivarei-ia oiso-ia, Oraivavu vao-ia rera oirao piepaoro. Ari oraivavu-a vao-ia siraoa riroa tavaka oupaoro vo oearovu-ia, vo rara rera sirova goruvira rutu utupata. ³⁰ Oire uva vigei rutu-a vao ora ragai vigoa rutu va eva vuri pitupitu-ia uvuipaviei ra va upopape tavaka kaepaoro. Eisi osa vava oisoa ora upopara voviri tuariri, oiso osa ragaiva oisoa vurapata. Uva vo upo raga-a vao oa touvira purapaavoi vo vokiro-ia vao oa iava uvupatavoi.

2

*Ora Vigei Iava Sopaura Oavi Gare Piepaoro
Uvuipaviei Ra Ora Vigei Iava Sopaura Vatepape
Oearovivupa Araoko Irara Oavi*

¹ ✧ Oire uva oiso puraparai, E visii iava sopaura uvuipai ra gorua ouve vo Krais-ia? Uva apeisi-a? E rera vo siraoaro sovopataveira oa visii iava sopaura varaata piepaiveira? Ora apeisi-a? E katai rugoo rutu purapataveira Tugoropato tapo Uraurato? Ora apeisi-a? E oearovivupa sir-aopataveira voearo tokipaoro? ² Oire uva visii vo rearopa ruipaparai ra oiso purape, Iu. Oara rutu-a evara oara-ia uvuipatai rutu ra ragai roru pie iraopata rutu oiso katai rugoo raga purapaoro vo oearovivu rutupa siraopaoro vao katai vovou raga purapaoro. ³ ✧ Opeita orekerovu ora visii raga-pa purapata, ra vara-ia rei vaisi piepata. Ora opeita vara iava vaguvira reopata ora visii iava. Viapau. Ari visii uvui iraopatai ra ora

✧ 2:1: Ju 20-23 ✧ 2:3: Je 3:14

gare piepata oisivi vo rara oiso rugoopata, Viapau oiso vigei oearoi-ia putepapeira vo orekeroi purapaoro. ⁴ Ora ra opeita ora visii raga-ia rugorugoopata rutu varao-ia visii varaaro. Viapau. Ari oearovivure rugorugoo iraopata voea tauvapasa.

⁵ ☆ Oire uva vo rugooro visii vo rugooroaro ora visii iava ora varao vo oearovure vo rugooro oara rutu uvuipai ra oiso toupave osa Krai vo rugooro vo ora rerare ora oearovure tapo. ⁶ ☆ Uvare Krai ira oiso rutu toupaveira osa Pauto. Ari viapau oiso ora rera raga-ia rugooroepa oiso puraoro, “Ragai rirovira rutu oiso pieavere osa Aite vo uva toupaveira.” Viapau. ⁷ ☆ Ari rera raga vo ruipaaro-a oa-ia gorua sovava iava ora keraria ora rera iava vasereva oiso rutu ora pieoro, Kovopatoa raga oearovupa. Ari ita, oiso rutu karekeropa oirato vo rasio iava rera. ⁸ Uva rera raga oisoa ora gare pieparo. Oa iava oisi raga piepaoro vo raivao gaepaoro vokareva uvava vo tuguraroepa evao parikou-ia uva rera kopii pieiva. ⁹ Oa iava Pauto vorevira rera tore pierava rera kae pievira tovosa uvarovu rutu ariaraoro. Oa iava oisi piepaoro vao rei vaisi tovoreva rera-ia Krai oearovu rutu vaisiaro-ia puteoro. ¹⁰⁻¹¹ ☆ Uva vo vaisi eva rei vaisi ovaisiapa avivikepaoro va kae piepaiverea va-ia vuurapa vaisi purapaoro oearovu rutu voearo vo viaria, ora voeao rutu vo rasito ivara-ia, ora voeao rutu vo rasito roaro tou irara. Oearoa rutu-a oea taru vuurapa vaisi purapaiverea Pautoa-ia Aiteto oiso puraoro, “Oiraopavira rutu uvare rera

☆ **2:5:** Ro 15:1-3 ☆ **2:6:** Jo 1:1 ☆ **2:7:** Sam 8:1-9 ☆ **2:10-11:** Ais 45:22-23

ro Jisas KraiS vigei reraaro rutu Turaro.”

Uvuipatai Ra Oiso Rutu Toupata, Visii Aviavia Rasitoo Rutupa

¹² Araoko irara oaa, visii tavipaavoi oiso, Vo osa tuariri visii ruvara-ia tou rovopaavora, uva oisoa vearovira rutu ragai vo reoroaro sirova utupata. Uva oisi raga uvuipatai ra ragai vo reoaro uvupata vo osa visiipa tauavira toupavoi. Oa iava uvuipatai ra ora visii raga kasivarivira rutu kovo iraopata siituevira ropepaoro. Ra va-ia vo kovo opesi pie ovoita rara okovoa iava Pauto visii-ia rorureverea rutu. ¹³ Uvare Pauto visii tauvapareveira, oisore ra rera vo ruipaaro sirova utu ruipapata. Osa iava uvuipatai ra rera vo ruipaaro sirova utupaoro rera roru piepata.

¹⁴ ✧ Oire ra oaravu rutu kovoara purapata kaureo asavira. Ora opeita tapo oearovu tapo kasipu reoro purapata. ¹⁵ ✧ Vosa eisi rutu piepata, ra sisigaruevira rutu toupata. Oa iava oisi rutu karekepata, Visii rutu vao-ia Pauto ovii iraraaro rutu oea torevoko vovou rutuva toupaveira. Iu, osa-a eisi osa tupaoro uvuipatai ra roroiovira rutu tupaoro voeao tapo vuri irara toupata oea eisi ora piro piepaaveira voea raga. Ra voeapa Vearo SipoSipo iava siposipopata, oiso rutu tupaoro osa aaviikoara roropaaveira aviavipaoro. ¹⁶ ✧ Oire vosa tootoopa reo vatepata voeapa, oa iava uvuiparai ra visii-ia roruaverea vo vokio-ia oa-ia vorerovere KraiS. Eake iava? Uvare oiso vovouraverea, Viapau oiso akukuvira kovo ragaavora visii tauvapaoro.

✧ **2:14:** 1 Ko 10:10; Mt 5:15-16 ✧ **2:15:** Ef 5:1 ✧ **2:16:** 2 Ko 1:14; 1 Te 2:19

17 ✧ Uva oiso vovouparai, Oearoi vai ragai upoive ragai revasi pieoro, uvare visii tauva-paaveira. Uva viapau oiso taraiparai vao-ia oa ragai-ia karekeperea. Eagara, uvuiparai ra visii tapo touvira rorupaa. 18 Oire uva oisi-a eisi osa raga toupata roruvira ragai roru piepaoro vo vovou raga-ia vao-ia varaata vovou.

Vo Toupai Timoti Vo Rearo

19 Vosa Turaro Jisas vo ruipaaro-a, oa iava oiso vovouparai ra visii iare Timoti arua. Ra va iava vorevira visii iava ragaipa tavitavisa vorero rara. Ra oisi iava visii-ia roru iraopaa. 20 Ro raga ira katai rugoo rutu purapareveira igei tapo toupaooro vo visii-ia rugorugooaoro rutu. 21 Vo osa oearovu ora voea raga varaarore rugorugoopaave vare vao Jisas Kraiss vo kovoaro ovau-paoro. 22 ✧ Ari ita, taraipataveira rera-ia ro Timoti, oiso ragavira osa rera vo kovoaro kekepatavora vo osa kovoparevora. Oiraopavira uvare oiso rutu toupareveira, Rera ro-ia Timoti ragai ovi-itoaaro rutu, uvare tautosivira rutu kovopaveira Kraiss vo kovoaro iava siposipopaoro. 23 Uva visii iare rera aruavere rara tou visivi, vo rara varao iava taraia ou rovoa oara puraivere ragai-ia, vo osa vo toupaa tuukepa kepa-ia. 24 ✧ Turaro raga-ia rariparai, oa iava uvuiparai ra urioravere tou visivi visii tauvasa.

Epafrodaitas Iava Vo Reo

25 Oire va-a vao osa rirovira rutu ora rugorugoo pieraera. Oa iava ro vigei araokotoaaro

✧ 2:17: 2 Ti 4:6-8 ✧ 2:22: 1 Ko 4:17; 1 Ti 1:2 ✧ 2:24: Fl 1:25

Epafrodaitas arupaavoi visii iare, ira arutava ragai iare. Oa iava ragai tauvapasa urioroepa. Uva rera iava oiso visii tavipaavoi, Ira vearovira rutu kovorevora vuri pitupiturova ora upopaoro rutu. ²⁶ Uva rui pa iraoparoi oiso ra vorevira visii kekesa vorero. Ari ita, viapau oiso vearovira touparevoi, uvare visii ruvara iava oreorovu uvurevora ora rera iava oreoa oiso purapaera, “Vurivira rutu upiaparoi.” Osa viapau oiso upia vai epao rera-ia. ²⁷ Ari oiraopavira, rirovira rutu upiaparoea, oa iava kopii ragaroera. Uva Pautoa raga rerapa siraoro rutu rera vearovira tokirevora. Oa iava ita ragai tapopa siraoroera Pauto oiso auepaoro, Teapi rerapa Epafrodaitas siraopaoro ragai iava sopaua vavatape rutu. Oire uva varaatavira raga oisoa toupaa. ²⁸ Iu. Osa oiso rui pa iraoparai rutu oiso ra visii iare rera arua. Ra va iava rera kekeoro rera-ia rirovira rutu roruta. Eisi osa iava uvui pai ra ragai vo vavataaro opesipe. ²⁹ ✧ Ra va iava rera tapo sekanta vo rera-ia rorupaoro, vo rara pouro viro visii iare rera ro-ia visii araokotoaaro Krai s vaisi aro sovora-ia. Uva uvui iraopatai ra oearovu tapo avivikepata voeao oea oiso rutu toupaveira osa rera ro-ia Epafrodaitas. ³⁰ Uvare ora pireroepa rutu topogovira, oiso ra Krai s vo kovoaro purareve. Oa iava vo kovo purapaoro tutuu pie ragaepa oiso ra kopi iro. Oire uva oisi-a eisi osa piepaoro oisoa ragai tauvapareve vo visii iavirava kovopaoro, uvare ragaipa tauavira rutu toupataveira.

✧ 2:29: 1 Ko 16:18; 1 Ti 5:17

3

Ro Iava Oirato Ira Krais Oirao Piepareve Rutu, Eera Torevokoto

¹ Oire oiso vo rigato opesi piepaoro oiso visii tavipaavoi, Rorupata rutu aue-ia Turaro, vo rara rerare rugoopata rutu rera vaisiaro raga-ia toupaooro. Uva aia ita oiso vorerivira visii tavipaavoi oiso osa voari tuariri visii taviava vara iava varao oara reipapeira rutu visiipa.

² ✧ Vearovira rutu ora vatatopo iraopata voeaopa oirara oea oiso toupaveira, Kaakau kare oea vuriara purapaveira. Uvare oiso purapaaveira, “Ora roorooopata ora visii iava rakari verapaoro ora reesipaoro.” ³ Ari ita, vo reesiei vo vigei-ia oiraopa. Oa vituaro rutu porearo oiso toupaveira, Vo uvare Tugoropato Uraurato Pauto reraaro vigei tauvapareveira orugoorovu vatepaoro auere lotu purapasa. Ora vo osa Jisas Krais vaisiaro kae piepapeira vo rara rera-ia toupape. Ora oiso tapo uvare viapau oiso ora vigei raga-ia rugoopavioveira varao raga-ia rari-paoro oara purapapeira vigei raga vo ruiparoaro sirova utupaoro. ⁴ ✧ Oire uva irai vaiei pasi ira vai-a uvuiparoi ra oisi oiso-ia puraro, “Ragai kovoara rutu gogotoavora vara rutu opesi pieoro. Oa iava uvuiparai ra Pauto vo Saraaro iare koatara.” Oire vosa iraieri ra eisi puraro osa eera, oire uva ragai raga-a vao-ia ragoa-a eera oearovu rutu-ia putepaa. ⁵ Vao vituaro uvare Jiu-ia kavau-raepa, oa iava ragai-a Bensamin vo saraaro iava. Uva kataiva rutuva revasiva toupaaavoi voeao

✧ **3:2:** Ais 56:9-12 ✧ **3:4:** 2 Ko 11:16-33

tapo oiraopa Hibru vova Jiu. Uva vo uva kavau-raiva, erao vatara (7) voki-ro isivaaro iava ragai iava rakari veraaepa. Oire uva voava riro raiva, Farisi vaisi-ia toupaaava vao Jiu vaaro Reo Taisi sirova utupaoro goruvira rutu. ⁶ ✧ Oa iava oisoa tupaoro Jiu-pa irara vo pitupituroaropa ruipa iraopara, oiso ra va iava voearo vuri piepaa oea oisoa Jisas vo kovoaro purapaive. Oiraopavira rutu uvare reo uvutoa rutu-a ragai torevokovira. Oa-ia oisoa Reo Taisi-ia kasivarivira rutu utu-paara. Uva viapau oiso oavi va iava vao Reo Taisi oisoa kavupaa oaire ovaupaoro. ⁷ Oire evara rutu vieiavo oara iava uvuiparai ra ora ragai raga vaisiaro kae piepaa vara iava. Uva varare vovou eakavira oiso puraparai, Varape evara akukuara raga. Aue vituaro iava uvare vo vokio Jisas Krai raga oirao piepaavo rutu. ⁸ Ari ita, oara rutu-a evara oarare oiso puraparai vovou eakavira, Oara rutupe evara akukupapara raga. Uvare kataia raga-a vao oa raga-ia taraiparai oa orekerovu rutu-ia vara evara putepaiveira, vao-ia ro-ia Jisas Krai ragai reraaro Turaro. Eake iava? Uvare orekerovu rutu oiso tupaivoi osa kaieara. Oara rutu viki ovoipaavo rera raga-ia Krai goruvira rutu pituoro. ⁹ Uva varao torevoko vovouro sirova utuparaera vo Reo Taisi rutu tupaoro oiraopavira. Uva vara rutu evara akukupapara raga oara-ia viapau oiso oavu avu vaiei. Uva vo vokio-ia rera vaisiaro-ia tupaoro uvuiparai ra torevoko vovou rutu pura iraopaa vo Krai vo goruaro raga-ia, vao oa vituaro oiso tupaivoi, ra Krai oirao pie iraopaa. Uvare Pautoa raga torevoko

✧ 3:6: Ap 8:1-4

voko vovouro rutu karekereva. Oa iava oiso vara eveipareveira ragai vaaro oirao piea kekepaoro. ¹⁰ ✧ Uva orekerovu rutu kavuoro katai vovou raga rutu sirova utuparai ro-ia Krai tarai-pasa. Ora vao goruvira rutu toupasa vo rera vo goruaro-ia, ogorua iava vorevira toreroepa rera vaaro iava kopii. Ora tapo ra rera vo siitokaaro kaea vao oa vateiva rerapa oearovu. Ora tapo osa oiso ruipaparai ra oiso piepaa osa Krai osa varaua vo ruipaaro oisoa kopii piepareve. ¹¹ ✧ Oire uva va-a eva osa iava Pautoa-ia rariparai oiso, Ragai tapo vorevira tore piereverea Airepa Tootoo ousa.

Pol Ikaureva Vo Rekasisa Ovoioipa-ia Reesia

¹² ✧ Viapau oiso oearoi tavitavipaaveira vao iava oiso, Ragaiei vo-ia ovoioipa-ia reesia vo uva viapau vuria vai toupaveira, uvare vearo vovou raga purapaaveira. Asi viapau. Eake iava? Uvare touvira rutu akeake rovopaaveira rutu oisi rutu eisi tousa. Eisi osa iava oiso rutu uvuiparai ra oiso toua osa Krai vo ruipaaro toupaveira ragaipa. Uvare Krai Jisas raiva purareva oraiva iava uvuiparai ra voa vo poura viro ovoioipa-ia reesia. ¹³ ✧ Oiraopavira rutu araoko irara oaa, viapau oiso rugooperai, Ragaiei evoa karera vi-ropa. Viapau. Ari goruvira rutu oiso vovouparai ra orekerovu rutu kavuoro evoare topara viro. ¹⁴ Uva oisi-a eisi osa ikaupaavoi torevokovira oiso vovoupaoro ra voa poura viro vo ovoioipa reesia. Oa iava uvuiparai ra voa toua oiso rutu osa Krai vo ruipaaro toupai ragaipa, oiso ra voa

✧ **3:10:** Ef 1:9-23 ✧ **3:11:** 1 Ko 15:51-57 ✧ **3:12:** 1 Ti 6:12; 1 Ko 13:10 ✧ **3:13:** Lu 9:62

Airepa Tootoo oua. Ari ita, vo touo oa iare Pauto ragaire keeraroepa va vao Krai Jisas vo kovoaro iavirava.

¹⁵ Oire uva uvuipatai ra torevokovira rutu rugoo iraopata oiso rutu osa riropa irara. Oa iava uvuipatai ra oiso rutu rugoopata vare vao osa ragai. Ari vosa oearovu visii iava osivu raga rugorugooaave, uva vo rugoo eva oa oisi visiipa kareke piereve Pauto. ¹⁶ Ari vao raga-ia oiraopa tarai pie reo rutu goruvira toupata oa visii iare pou piropa voari tuariri.

¹⁷ Araoko irara oaa, oiso ruipa iraoparai visiipa ra oiso rutu pie iraopata osa ragai. Uvare va-a eva ovoovoa oa puraiovora visii tapo tupaoro, oisore ra oisi va sirova utupata. Oa iava uvuipatai ra voeao reesipata oea va sirova oiso utupaave. Oa iava visii uvuipatai ita ra oisi vieovira utupata.

¹⁸ Ari ita, viapau oiso katai reo vai va iava vao visiipa vateava voari tuariri. Easi riro reoro rutu-a. Uva vorerivira oiso osa ita visiipa vo reo vao vatepaavoi gaupaoro. Uvare riro irara rutu oiso vovoupaai rutu ra oiso tupaive osa voeao keripa irara, oearoa Krai vo reoaro ora upopaaveira rutu. Vo reo oa evao parikou iava tavitavipapeira. ¹⁹ ☆ Oiraopavira uvare voea-a evoea oea opesiaverea vo eto kasi-ia, uvare oiso piepaiveira ora voea vo rugorugooaro raga sirova utupaoro. Uvare ora voea vo ruiparoaro raga-a oara rei piepaiveira rutu oiso rutu osa varao tokarasiara voea varaaro, oara vaisiario rei piepaoro vara sirova utupaaveira. Uva vara rutu-a evara vuriara oara-ia uvuipaai ra ariia vai ouive

☆ **3:19:** 2 Ko 11:15; Ro 16:18

ora voea raga-ia, uvare viapau arii vovouro vai voea-ia. Aue iava uvare vara raga purapaoro vagupaaveira varao raga-ia rugorugooaoro oara vo rasio-ia toupaveira. ²⁰ Oire uva vigei-a vao Pauto voeaaro rutu oirara vigoa vo uruiaro rutu vuvuiua-ia toupaveira. Uva tuepavioveira touvira rutu oiso rugorugooaoro, Esa pasi touvira vai uriorovere Kae Piepato vigei reraaro vova vuvuiua-ia ro-ia Turaro Jisas Krai. ²¹ ✧ Ari ita, vigei iava varauraro oavi raveravepapeira ovararoa tavarioreverea rara Krai. Ra va iava oiso raga karekepe osa rera iava varaua oua vo toupaveira sisikorepaoro. Eisi osa piereverea vo rera vo goruaro-ia, vao oa-ia uvuiiparoi ra ora rera reroaro orekerovu rutu tovoreve varapa reipaoro.

4

Uva Uvuipaai Ra Katai Vovou Purapaive, Ra Va Iava Vereo Vovou Rutu Oupaive Voeao Rutu

¹ ✧ Oire uva araoko irara oaa, ragai visii-ia roru iraopaaveira vo osa visiire rugoopara, uvare kasivarivira rutu Krai vo pitupituaru rutu sirova utupataveira. Oa-a eva oa-ia ragai iava sopaua varaata iraopapeira. Ari ita, uvare oiso ruipa iraoparai ra oisi raga eisi piepata Krai sirova goruvira rutu torepaoro.

² Oire vei-a vao-ia riakorirei Yuodia vaio ora Sintiki veigoa ragai vo rearo vao-ia uvu iraoere oa veipa vatepaavoi, oiso ra ora vei vo vovouroaro varao kaureo vovouro eaka iraoere.

✧ **3:21:** 1 Ko 15:43-53 ✧ **4:1:** Dan 12:3; 2 Ti 4:6-8

Uvare Turaro-a ira vei tauvarevere vo osa oisi pieere. ³ Oire uva vii tapo ragai vatetoaaro rutu uvuipauei ra evairei tauvari. Uvare oisoa ragai tauvapaive voea rutu ora Klemen vase vo Vearo Sipoſipo kosi piepaoro. Oea vaivaisiaro vo toupai Pauto vo vukuaro-ia vao Tootoopa oa toupaveira.

⁴ Oire ra rorupata Turaro vo vovouaro rutu sirova utupaoro. Uva vorerivira ita visii tavipaavoi oiso, Roru iraopata!

⁵ Opeita gete rugorugooro purapata oearo-vivure. Ari uvuipatai ra voeavi tauvapata, uvare Turaro vo vokiaropa tutuu piepai vao o-ia taru vorevira vorerovere. ⁶ ✧ Opeita rirovira rugorugoopata varaore oara-ia uvuiparoi Pauto visii tauvareve, vo rara rerare goruvira rutu variri rovopata. Vosa oisi eisi piepaoro rerare, uvuipatai ra vearo vaisi rutu pura rovopata rera-ia vao iavirava tauvaa rera varaaro visii-ia. ⁷ Oire vosa oisi-a eisi piepata, oa iava uvuipatai ra gavaure vovou rutu outa vao oa visiipa vatereve Pauto. Vao oa viapau uvuipaai kareke piepaive oirara ora voea vo taraiaro-ia. Viapau. Ari Pautoa raga ira uvuiparoveira ra visii soparoaro vuavua piepareve. Ora varao visii vo rugorugooaro tapo, vo rara Kraiſ raga-ia rari iraopata.

⁸ ✧ Oire oiso vo reo opesi pieoro visii tavipaavoi araoko irara oaa. Visii vo rugorugooaro agasi pieta rutu varao raga-ia oiso-ia, oara vearopara kareke piepaiveira ora aue sisigarueara, ora varao oiso oara avivike vovou kareke piepaiveira, ora varao torevokoara. Oara rutu-a oara iava

✧ **4:6:** 1 Te 5:17-18 ✧ **4:8:** 1 Ko 13:4-8; 1 Pi 2:12; 1 Te 5:22

uvuipatai ra Pautoa-ia vuurapa vaisi purapata. ⁹ Ari ita, visii tapo oisoa ora reopara eva oa-ia visiipa ovoovoa puraava. Oovoovoa sirova utuoro uvuipatai ra vara evara sirova utupata. Osa iava uvuipa Pauto ra visii tapo toupareve visiipa gavaure vovou rutu vatepaoro.

Pol Vearo Vaisi Purareva Filipai Vatava Aueva Vatevatea

¹⁰ Oire uva rorupaavoi rutu Turaro vo pitupituro iavirava, uvare voari tuariri viapau oisoa uvuipata ra visii varaaro kaviko vovouro kareke pieta ragaipa. Ari vo vokio-ia oisi uvuipatai rutu. Uva va-a eva oa-ia rirovira rutu visii-ia roru iraopaavoi, uvare vorerivira aia ragai tauva iraopatavo. ¹¹⁻¹² ✧ ✧ Viapau oiso puraparai ora ragaire, Oaravu avu vaipa apotaparai. Viapau. Ragai taraia ouavora oiso, Vosa orekerovu rutu ragai-ia karekepape, eagara, ragai iava sopaua vearopapeira evapa. Evara rutupa ragoa uvuiparai ra oiso toupaa osa ro oirato apotato. Ora uvuiparai ra riroara rutu-ia pitua. Ragai taraiparai vo pitupituo-ia riropa aio pitupitu ora vao ogoepa pitupitu. Ora vo pitupituo-ia taraiparai riro orekerovu rutu-ia pitupasa, ora vao orekerovu rutupa apotapasa. Ora vo vuutara rutu-ia ora vo uvarovu rutu. Oire uva vara rutu-a varao oara-ia vearo tarai ouavora oara rutu ragaipa vearopai. ¹³ ✧ Ari ita, uvuiparai ra eisi ragavira toua. Eake iava? Uvare vare oiso torepasa Kraisi rera vo goruaro vatepareveira ragaipa ora vigei rutupa.

✧ **4:11-12:** 1 Ti 6:6 ✧ **4:11-12:** 1 Ko 4:11; 2 Ko 11:9 ✧ **4:13:** Jo 15:5; 2 Ko 12:9

¹⁴ Uva vearopai rutu vo uvare oisoa vearovira ragai tauvapata vo osa vuria oupaa. ¹⁵ Oire visii Filipai-pa irara vao-ia taraipataveira osa Vearo Sipoipo iava siposipo rovaraepa vo Masedonia Provins-ia pute rovopaoro, vo uva visii raga vaaro katai lotu toupaveira vao oa iava oisoa visii rutu ragai tauvapata ragaipa moni vatepaoro, ora vigei rutu oisoa ora tutukopavio oaravu-ia ora vatepaoro. ¹⁶ Ora vo osa Tesalonaika-ia oisoa toupaa uva viapau oiso katai vuuta raga-a vao oa-ia ragaipa tauvaa oisoa sipopata. Ari vorevoreripavira-a. ¹⁷ Uva oiso visii tavipaavoi, Viapau oiso orekevu avu vai rutu ou ruipaparai visii ruvara-ia. Viapau. Ari vao keke ruipaparai voari utupauavi vo uva visii vo tauvaroaro evara voriaro taru outaverea vearopara. ¹⁸ Ari ita, uvuivira rutu oisoa ragaipa orekerovu rutu vatepata. Ovuuta vao-ia oa-ia uvuivira orekerovuva toupavoi vova visii ruvara-ia varao oara sipotavora ragaipa, oarava urioroepa Epafrodaitas. Evara-a oara oiso rutu toupaveira, Vearo riipua tauoa oa riipuaro vupapaoro Pauto rorupareveira rutu visii-ia. ¹⁹ ☆ Ari ita, uva rera raga-a Pauto ira visiipa oisi uvuivira oaravu vatereve vara iava rera varaaro oara vo toupaveira rera voaro. Oara-a evara vituaro purareva vao-ia Krai vo kovoaro vigeipa. ²⁰ Uva eisi osa iava vokiara rutu-ia vuurapa vaisi purapapeira rera-ia eera Pauto vigei Aitearo opesi asavira. Ovoiei.

Ovoioipa Reoro Vatareva Pol

☆ 4:19: Sam 23:1

²¹ Vearo voki rutu vaisipaavoi oirara rutu voeao oea Krai Jisas vaisiaro sovara-ia toupaveira. Voeao-ia vigei rutu araoko iraraaro oea ragai tapo tupaoro visiipa vo reo sipapai oisi raga ita eisi oiso purapao, “Vearo voki rutu visii-ia.” ²² Ari ita, voea rutu voeao-ia Pauto voeao oea vo toupaveira oea rutu eisi purapai oiso, “Vearo voki.” Ora voeao tapo oirao pie vovou irara oea reito Sisa vo kepaaro-ia kovopaveira oea tapo oisi raga ita eisi visiire purapai oiso, “Vearo voki visii-ia.”

²³ Ro vigei reraaro Turaro Jisas Krai ira uvuipa ra visii rutu viraakoo visiipa vereopa vovou vatereve visii tauvapaoro. Eva-a oare oiso visiipa variriparai rerare.

Eisivi raga, ra opesipe.

Ragai-a vao, Pol.

AIREPA VAE REO OVOI
The New Testament in the Rotokas Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Rotokas long Niugini
copyright © 1982 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Rotokas

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

1713bce3-5a15-5918-82c1-6b80c12df3bb